

Ve 20. století černoch žijící ve svém prostředí netuší, kdy jeho méněcennost přijde skrze druhého... Samozřejmě jsme se občas o černošské otázky bavili s přáteli, nebo vzácněji s americkými černochy. Společně jsme protestovali a hlásali rovnost lidí před světem. Na Antilách existovalo rovněž ono drobné nepřátelství, jež rozdělovalo chásku bělošskou, mulatskou a negerskou. Stačilo nám však uchopit tyto odlišnosti intelektuálně. Ve skutečnosti to nebylo tak dramatické. A pak...

A pak nám bylo dáno čelit blížmu pohledu. Tehdy na nás dolehla neobvyklá tíže. Onen opravdový svět nám upíral náš podíl. V bílém světě totiž barevný člověk naráží na obtíže při utváření vlastního tělesného schématu. Poznávání těla je výhradně negující činností. Je to znalost ve třetí osobě. Všude kolem těla vládne atmosféra zaručené nejistoty. Vím, že pokud chci kouřit, budu muset natáhnout pravou ruku a uchopit krabičku cigaret, jež se nachází na druhém konci stolu. Sirky, ty jsou v levém šuplíku, proto budu muset lehce ustoupit dozadu. A všechna tato gesta dělám nikoli ze zvyku, ale z implicitní znalosti. Pomalá konstrukce mého já jakožto těla uprostřed prostorového a časového světa, takové je, zdá se, ono schéma. Nevnučuje se mi, je to spíše definitivní struktura já a světa – definitivní, protože se mezi mým tělem a světem utváří účelná dialektika.

Již před několika lety laboratoře napadlo, že by mohly objevit sérum odstraňující pigment; začaly zcela seriózně oplachovat zkumavky, seřizovat váhy a pouštět se do různých výzkumů, aby v budoucnu umožnily nebohým černochům získat bílou barvu, a tak přestat snášet tíhu onoho tělesného prokletí. Vytvořil jsem nad tělesným schématem schéma historicko-rasové. Prvky, jež jsem použil, nebyly tvořeny „pozůstatky pocitů a věmů především hmatového, sluchového, synestetického a zrakového rázu“¹¹² vytvořil je ten druhý, běloch, který mě utkal z tisíce drobností, historek a příběhů. Myslel jsem si, že mám zbudovat své fyziologické já, uvést prostor do rovnováhy, lokalizovat pocity, a přitom po mně žádat jakýsi suplement.

„Hele, negr!“ Cestou do mě cvrknul vnější stimul. Naznačil jsem úsměv.

„Hele, negr!“ Byla to pravda. Bavil jsem se.

„Hele, negr!“ Kruh se pomalu zužoval. Bavil jsem se otevřeně.

„Maminko, podívej se na toho negra, já mám strach!“ Strach! Strach! Najednou ze mě začali mít strach. Chtěl jsem se bavit až k zalknutí, ale najednou mi to nešlo.

Dál jsem nemohl, protože už jsem věděl, že existují jisté legendy, příběhy, dějiny a hlavně *dějinnost*, již mě naučil Jaspers. Tělesné schéma, napadené na několika místech, se tak zhroutilo a uvolnilo místo schématu epidermálního a rasového. Ve vlaku už nešlo o znalost mého těla ve třetí osobě, ale v osobě ztrojené. Ve vlaku mi namísto jednoho místa nechávali místa dvě nebo tři. To už jsem se nebavil. Nedarilo se mi nalézt horečkou rozostřenou souřadnici světa. Existoval jsem ztrojeně: zabíral jsem místo. Šel jsem k tomu druhému... a ten druhý, neuchopitelný, nepřátelský, ale ne nepropustný, spíš průsvitný či nehmotný, se přede mnou ztrácel. Pociťil jsem nevolnost...

Byl jsem zároveň zodpovědný za své tělo, za svou rasu i za své předky. Prohlížel jsem si sám sebe objektivním pohledem, objevil jsem svou černotu, své etnické rysy, a bubínek mi prorazil kanibalismus, mentální zaostalost, fetišismus, rasové nedostatky, otrokáři, a především, a především: „Banania, mňam.“

Toho dne jsem nebyl schopen zůstat venku s tím druhým, s bělochem, který mě neřetězně uvězoňoval, kráčel jsem daleko od svého bytí-zde, velmi daleko, a přitom jsem se stával objektem. Cožpak jsem se mohl cítit jinak, než jako by mě odtrhli od světa, vyrvali ze společnosti, jako by mi způsobili krvácení, jež se šířelo černou krví po celém mém těle? Přitom jsem o toto přehodnocení, o tuto novou nálepku nestál. Chtěl jsem být prostě člověkem mezi ostatními lidmi. Chtěl jsem přijet čistý a mladý do světa, který by byl náš, a společně ho stavět.

Odmítal jsem ale jakkoli citové ochrnut. Chtěl jsem být člověkem, nic než člověkem. Někteří mě spojovali s mými předky, ztročenými a lynčovanými: rozhodl jsem se s tím smířit. Tuto vnitřní příbuznost jsem chápal přes univerzální rovinu intelektu, byl jsem vnukem otroků z téhož titulu, jako byl prezident Lebrun potomkem robotujících venkovanů podléhajících berni. V mém nitru poplach poměrně rychle utichl.

V Americe jsou negři vyčleněni ze společnosti. V Jižní Americe na ulicích mrskají a střelí negerské stávkující. V západní Africe je negr zvířetem. A tam, blízko mě, hned vedle, mi onen spolužák z fakulty, původem z Alžír-ska, říká: „Dokud se bude z Araba dělat člověk jako my, nebude žádná řešení životaschopné.“

„Vidiš, kamaráde, barevný předstudek, to neznám... Ale jděte, jen pojďte dál, pane, u nás barevný předstudek neexistuje... Negr je naprosto člověkem jako my... Že je méně inteligentní než my, nesouvisí s tím, že je černý... Měl jsem v regimentu jednoho senegalského kamaráda, ten byl velice bystřý...“